

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9C/184/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113229957
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8113229957.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: Profi Credit Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, P.O.Box 41, proti žalovanému: V. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom B.Ň. XXX, B., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: 1. OZ právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom Sofijská 13, Košice, právne zastúpeného JUDr. Ladislav Mikluš, advokát, so sídlom Budapeštianska 8, Košice, 2. Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, so sídlom Šafárikovo nám. 7, Bratislava, právne zastúpeného JUDr. Patrik Podhorský, advokát, so sídlom Zámocká 36, Bratislava, o zaplatenie 486,72 € s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalobu zamieťa.

II. Žalobca nemá právo na náhradu trov konania a žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

III. Vedľajším účastníkom konania Občianskemu združeniu Právna pomoc spotrebiteľom a Všeobecná ochrana práv spotrebiteľa náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Návrhom došlým súdu dňa 15.10.2013 sa žalobca domáhal na žalovanom zaplatenia sumy vo výške 486,72 € spolu s úrokmi z omeškania.

Žalobca skutkovo svoj návrh odôvodnil tým, že dňa 29.06.2009 uzavrel so žalovaným Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8300022568, na základe ktorej poskytol žalovanému úver vo výške 663,88 €. Poskytnutý úver mal žalovaný splatiť spolu s úrokom v 30 mesačných splátkach vo výške 40,56 € v termínoch splatnosti uvedených v zmluve.

Vzhľadom na to, že žalovaný sa so splnením svojho záväzku dostal do omeškania, žalobca uplatnil právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka a úver predčasne zosplatnil. Žalovaný mal dlžnú sumu 486,72 € zaplatiť dňa 29.08.2011.

Žalovaný sa k predmetu konania nevyjadril.

Na strane žalovaného do konania vstúpil ako vedľajší účastník „OZ právna pomoc spotrebiteľom“ v zastúpení advokátom JUDr. Ladislavom Miklušom. Tento vo svojom vyjadrení zo dňa 30.01.2014 vzniesol námietky voči v zmluve uvedenej výške úrokov - 62,85% (správne však 68,79%), ktorú považuje za rozpornú s dobrými mravmi.

Na strane žalovaného do konania vstúpila ako vedľajší účastník aj „Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov“ v zastúpení advokátom JUDr. Patrikom Podhorským. Tento vo svojom vyjadrení vzniesol

námietky voči platnosti inkorporačnej doložky, výške úrokov a poplatkov a obsahovým nedostatkom zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Súd rozhodoval bez nariadenia pojednávania (§ 115a ods.2 O.s.p.) z dôvodu, že išlo o drobný spor (§ 200ea O.s.p.).

Súd rozhodoval na základe obsahu spisu a zistil nasledujúce:

Dňa 15.06.2009 došlo zo strany žalovaného k podpisu žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru (Zmluvy o revolvingovom úvere - ďalej len Žiadosť/Zmluva), na základe ktorej žalovaný požiadal o - úver vo výške 663,88, € so splatnosťou v 30 mesačných splátkach vrátane úroku vo výške 40,56 €, predpokladanou RPMN za úver 68,79% (časť 5. Žiadosti/Zmluvy),

Z časti 6. Žiadosti/Zmluvy vyplýva, že so žalovaným bola dňa 29.06.2009 doplnením údajov zo strany žalobcu uzavretá zmluva o poskytnutí - úveru vo výške 663,88 €, so splatnosťou v 30 mesačných splátkach vo výške 40,56 €, RPMN bola dohodnutá vo výške 62,85%.

Súčasťou tejto zmluvy boli aj Zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere.

Z karty klienta (čl. 9) vyplynulo, že žalovanému bola žalobcom celkom poskytnutá čiastka 597,06 € a z jeho strany bola splatená suma 730,08 €.

Listom zo dňa 08.08.2011 žalobca žalovaného upozornil na omeškanie so splácaním úveru a pre prípad, že za podmienok uvedených v liste nedôjde k náprave, úver predčasne zosplatnil.

Pri svojom rozhodovaní vychádzal súd z nasledujúcich ustanovení právnych predpisov:

Podľa § 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch -

Na účely tohto zákona sa rozumie

- a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme,
- b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Vyššie zistený skutkový stav súd právne posudzoval nasledujúco:

Je nesporné a žalovaný to nepopieral, že mu bol vyplatený úver v celkovej sume tak, ako to vyplýva z karty klienta. Zároveň však je zrejmé, že údaje o RPMN uvedené v bode 5 Žiadosti/Zmluvy a v bode 6 Žiadosti/Zmluvy sú rôzne.

Procesný súd potrebuje upozorniť na to, že obdobná vec bola riešená aj v rozhodnutí Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 4C/244/2013-29 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina 11Co/103/2014. V tejto veci bola riešená otázka rozdielnosti RPMN v návrhu žalovaného a v samotnej zmluve. Krajský súd Žilina dospel k záveru, že v danom prípade ide o spotrebiteľský úver, ktorého podstatnou náležitosťou je dohoda o výške RPMN. Z dokazovania vykonaného prvostupňovým súdom, ktorá skutočnosť spochybnená nebola, vyplýva, že výška RPMN je iná v návrhu na uzavretie zmluvy ako v jej akceptácii. Z hľadiska zmluvného práva je irelevantné, či táto zmena je pre spotrebiteľa výhodná alebo nevýhodná, podstatná je skutočnosť, že návrh nebol prijatý bezvýhradne. V danom prípade okresný súd správne aplikoval § 44 ods. 2 prvá veta Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. Z uvedených dôvodov dojednanie o RPMN nemožno považovať za platné zmluvné dojednanie, keďže v danom prípade chýba bezvýhradná akceptácia návrhu a k zmluvnému konsenzu medzi zmluvnými stranami nedošlo. Neplatné dojednanie RPMN spôsobuje absenciu povinnej náležitosti Zmluvy o spotrebiteľskom úvere a spotrebiteľský úver tak, ako správne konštatoval okresný súd treba považovať za úver poskytnutý bez poplatkov.

K vyššie uvedenému názoru Krajského súdu v Žiline, s ktorým sa procesný súd v zásade stotožňuje, tento dodáva, že podľa

§ 43a ods. 1 Občianskeho zákonníka - Prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy, ktorý je určený jednej alebo viacerým určitým osobám, je návrhom na uzavretie zmluvy, ak je dostatočne určitý a vyplýva z neho vôľa navrhovateľa, aby bol viazaný v prípade jeho prijatia.

§ 43c ods. 1 Občianskeho zákonníka - Včasné vyhlásenie urobené osobou, ktorej bol návrh určený, alebo iné jej včasné konanie, z ktorého možno vyvodiť jej súhlas, je prijatím návrhu.

§ 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka - Prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. Prijatím návrhu je však odpoveď, ktorá vymedzuje obsah navrhovanej zmluvy inými slovami, ak z odpovede nevyplýva zmena obsahu navrhovanej zmluvy.

V zmysle vyššie citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka ako aj zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch je uvedenie RPMN podstatnou náležitosťou Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorej neuvedenie v zmluve (ak zmluva inak vznikla) je napr. sankcionované tým, že takáto zmluva je bez poplatkov a bez úrokov.

Je teda zrejmé, že v prípade, ak zo strany adresáta návrhu na uzavretie zmluvy dôjde k zmene RPMN, dochádza tým k zmene podstatnej náležitosti Zmluvy a takúto odpoveď je treba považovať za nový návrh. Následne preto, aby došlo k uzavretiu Zmluvy s takouto novou RPMN, je potrebné túto odpoveď chápať ako návrh Zmluvy, ktorý musí byť opätovne prijatý pôvodným navrhovateľom Zmluvy, teda dlžníkom. V uvedenom prípade k tomu nedošlo, preto treba mať za to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorého zaplatenie je predmetom tohto konania, uzavretá nebola.

Na vyššie uvedenom závere nič nemení ani ustanovenie Čl. 2 bodu 2.1 Zmluvných dojednaní Zmluvy o revolvingovom úvere, podľa ktorého: „... Veriteľ je oprávnený po vyhodnotení údajov o Dlžníkovi výšku úveru jednostranne znížiť a schváliť iné parametre požadovaného úveru ako Dlžník uviedol v bode 5. Žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluvy o revolvingovom úvere bez toho, aby to znamenalo porušenie povinností zo strany Veriteľa.“

Predmetné ustanovenie treba v prospech žalovaného spotrebiteľa vykladať spôsobom vyššie uvedeným (ako novú ofertu) inak by išlo o neplatné ustanovenie z dôvodu rozporu s § 54 ods.1 Občianskeho zákonníka (Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.) pre rozpor s § 44 ods.2 Občianskeho zákonníka.

V rámci právnej argumentácie poukazuje súd aj na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/768/2014 s argumentáciou ktorého sa plne stotožňuje -

„Okresný súd aplikáciou ustanovení Občianskeho zákonníka o všeobecných náležitostiach návrhu na uzavretie zmluvy dospel k záveru, že nakoľko bod 5. návrhu na uzavretie revolvingovej zmluvy je návrh, ktorý bol odporkyňou adresovaný navrhovateľovi s určitými konkrétnymi požiadavkami, avšak navrhovateľ tento návrh prejednal s tým, že podmienky uverejnil a uviedol v bode 6. tejto žiadosti, čo nazval zmluvou o revolvingovom úvere, že fakticky išlo o odmietnutie návrhu odporkyne (teda návrhu nazval zmluvou o revolvingovom úvere, že fakticky išlo o odmietnutie návrhu odporkyne (teda návrhu ako bol formulovaný v jej žiadosti v bode 5.) v zmysle § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka a zároveň išlo o nový návrh navrhovateľa na uzavretie zmluvy. Pretože údaje o schválenom revolvingovom úvere obsahujú iné dojednania, výhrady a zmeny, ktoré súd chápal ako odmietnutie pôvodného návrhu, kde požadovala odporkyňa 1.500,00 eur úver za tam bližšie konkretizovaných podmienok, avšak navrhovateľ odporkyňi podľa týchto údajov poskytol úverový limit 1 350,00 eur za iných podmienok, než pôvodne odporkyňa žiadala, takéto údaje smerom k odporkyňi súd považoval za nový návrh, pričom nebolo preukázané, či odporkyňa akceptovala tento nový návrh, teda či ho prijala tak, ako vyžadujú všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka v zmysle § 43a a nasl.. Súd mal zato, že nedošlo k písomnému uzatvoreniu úverovej zmluvy, teda k platnému uzatvoreniu zmluvy medzi účastníkmi konania z hľadiska formy v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.“

Navrhovateľovi zrejme uniklo, že aj v kontexte odsekov 1. a 2. bodu 2., na význam ktorých poukazuje v odvolaní, niet pochyb o tom, že pre platnosť zmluvy o revolvingovom úvere z hľadiska jej formy sa v danom prípade vyžaduje písomná forma. Takto si to vymienil Veriteľ v bode 2.1. Zmluvných dojednaní Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFÍ CREDIT Slovakia, s. r. o., pričom ako je tu uvedené, uzatvára sa na formulári Veriteľa, ktorý je zároveň žiadosťou o poskytnutie revolvingového tu uvedené, uzatvára sa na formulári Veriteľa, ktorý je zároveň žiadosťou o poskytnutie revolvingového úveru aj zmluvou o revolvingovom úvere. Pre vznik zmluvy sa vyžaduje podpis oboma zmluvnými stranami teda dlžníkom a veriteľom, prípadne aj spoludlžníkom/mi. Ak „údaje o požadovanom revolvingovom úvere“ (bod 5. Žiadosti/Zmluvy) sú odlišné od „údajov o schválenom revolvingovom úvere“ (bod 6. Žiadosti/Zmluvy) z dôvodu, že žiadateľ o úver (dlžník) žiadal poskytnúť vyšší úver, než mu veriteľ schválil, potom napriek tomu, že bod 2.1. Zmluvných dojednaní Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFÍ CREDIT Slovakia s.r.o. s takouto situáciou uvažuje, a možno dodať, že priamo obsahom Žiadosti/Zmluvy v bode 7. je zahrnuté „vyhlásenie dlžníka o tom, že berie na vedomie, že ním požadovaná čiastka úveru je maximálna a že veriteľ je oprávnený pri posúdení schopnosti dlžníka aj spoludlžníkov splácať požadovanú výšku úveru jednostranne znížiť, upraviť výšku, počet a splatnosť jednotlivých splátok úveru, RPMN úveru, pričom výška úrokov a RPMN nebude vyššia než v prípade úveru požadovaného dlžníkom v bode 5. bez toho, aby to znamenalo porušenie povinností zo strany veriteľa,“ správny je názor okresného súdu v tom, že vzhľadom k tomu, že dlžník (odporkyňa) Žiadosť/Zmluvu podpísala dňa 17.08.2010 a veriteľ Žiadosť/Zmluvu podpísal dňa 19.08.2010, kedy následne resp. až vtedy do zmluvy doplnil konkrétne údaje o schválenom revolvingovom úvere (bod 6.), že takúto zmluvu o revolvingovom úvere nemožno mať za riadne a platne uzavretú. Údaje o schválenom úvere v čase, kedy Zmluvu o revolvingovom úvere podpisovala odporkyňa, totiž vôbec neboli obsahom zmluvy, a preto ich odporkyňa písomne akceptovať nemohla. Revolvingový úver, vrátane revolvingu, pri podpise zmluvy odporkyňou nebol teda ani dostatočne individualizovaný všetkými podstatnými náležitosťami z hľadiska zákona o spotrebiteľských úveroch (§ 9).

Úvahy okresného súdu o tom, že nové údaje alebo takéto vyjadrenie smerom ku odporkyňi predstavuje vlastne nový návrh na uzavretie zmluvy, kde nebolo preukázané, či odporkyňa takýto nový návrh akceptovala, sú správne. Súhlas navrhovateľa s revolvingovým úverom (zo dňa 19.08.2010) je len jednostranný úkon, ktorý nie je zmluvou a neobsahuje dohodu strán o výške úveru a ani o výške úroku z omeškania a ani o zmluvnej pokute. Nedostatok písomného prejavu vôle odporkyne byť účastníkom záväzkového vzťahu za určitých konkrétnych podmienok úveru v tomto prípade zákon sankcionuje neplatnosťou tohto právneho úkonu. Účastníci neuzavreli platne Zmluvu o revolvingovom úvere.“

Posudzovaná Zmluva o spotrebiteľskom úvere (v prípade, ak by vznikla, k čomu však nedošlo) má však aj ďalšiu vadu, ktorá by spôsobovala, že úver je bezúročný a bez poplatkov a to, že síce obsahuje uvedenie počtu splátok úveru ale neobsahuje uvedenie konečnej splatnosti úveru.

Za toto uvedenie nemožno chápať dátum uvedený v listine s názvom „Oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi - Zmluva o revolvingovom úvere číslo 8300022568.“

Právna povaha tohto oznámenia je sporná, a možno ho považovať za interný dokument veriteľa. V zmluvných dojednaniach Zmluvy o revolvingovom úvere bode 2.2 sa síce uvádza, že Veriteľ je povinný odoslať Dlžníkovi Oznámenie Veriteľa o schválení úveru Dlžníkovi, avšak na rozdiel od bodu 14 Zmluvy (neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o revolvingovom úvere sú zmluvné dojednania), nie je vo vzťahu k Oznámeniu nikde v zmluve uvedená inkorporačná doložka, že toto Oznámenie je neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. Preto treba mať údaj o konečnej splatnosti úveru za neuvedený.

Zmluva rovnako neobsahuje rozpis splátok na istinu, úroky a poplatky, čo tiež spôsobuje jej bezúročnosť a bezpoplatkovosť.

V prejednávanej veci má súd za to, že o revolvingový úver ani nešlo. Išlo o klasický úver. Revolvingový úver je totiž úver, ktorý umožňuje klientovi čerpať poskytnuté zdroje opakovane, bez nutnosti žiadať o povolenie čerpania banku. Príkladom revolvingového úveru sú kreditné karty, pri ktorých je klientovi poskytnutý úverový rámec. Ak klient vyčerpá časť alebo celý úverový rámec a následne vyčerpá sumu splatí jednorazovo, hneď po pripísaní tejto úhrady má opäť k dispozícii celý úverový rámec. Ak vyčerpá sumu spláca postupne, bude mať stále k dispozícii tú časť úverového rámca, ktorá nie je vyčerpaná a ktorá sa zároveň s každou splátkou zvyšuje.

Pri revolvingovom úvere teda nie je možné určiť počet splátok, ktorými bude splatený, čo nezodpovedá počtu dojednaných splátok vyššie uvedených, pričom chýba aj základný princíp revolvingu, teda obnovovanie úverového rámca jeho splácaním.

Vzťah medzi účastníkmi konania, tak treba posudzovať ako vzťah z bezdôvodného obohatenia, pričom išlo o plnenie bez právneho dôvodu (k vzniku zmluvy a to aj neplatnej pre nedostatok prieniku oferty s jej prijatím nedošlo).

Podľa § 451 Občianskeho zákonníka

(1) Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

(2) Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 Občianskeho zákonníka - Predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka - Ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Vzhľadom na výšku žalobcom poskytnutej sumy a žalovaným vrátenej sumy, nie je žalovaný povinný žalobcovi už nič vrátiť, preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods.1 O.s.p. tak, že v konaní neúspešný žalobca právo na náhradu trov konania nemá a úspešný žalovaný náhradu trov konania nepožadoval, preto mu ju súd nepriznal.

Vedľajším účastníkom na strane žalovaných súd náhradu konania nepriznal z dôvodu, že rozhodol na základe iných právnych záverov, ako títo prezentovali vo svojich podaniach.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v 5 vyhotoveniach na Okresný súd Prešov, pričom odvolanie musí mať náležitosti uvedené v ust. § 205 ods. 1 a 2 O. s. p..

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.